

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 2002 ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΒΑΣΙΛΗ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΦΥΣΙΚΗ 2002

Α ΛΥΚΕΙΟΥ

Ένα αεροπλάνο πετάει οριζόντια σε ύψος $h = 2000 \text{ m}$ πάνω από την επιφάνεια της Γης με σταθερή ταχύτητα 720 km/h και αφήνει μια βόμβα τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$.

Η βόμβα σε όλη τη διάρκεια της κίνησης της προς τη Γη, δέχεται μια σταθερή οριζόντια αντίσταση $F = B/2$ όπου B το βάρος της.

α) Να βρείτε ποια χρονική στιγμή, φτάνει η βόμβα στο έδαφος.

β) Ποια είναι η απόσταση της βόμβας από το σημείο που αφέθηκε, τη χρονική στιγμή $t = 10 \text{ sec}$.

γ) Είναι δυνατόν οι συνιστώσες χ και ψ να γίνουν ίσες κατά την διάρκεια της κίνησης;

Δίνεται $g = 10 \text{ m/s}^2$.

Β ΛΥΚΕΙΟΥ

Ένα ηλεκτρικά αφόρτιστο σωματίδιο μάζας 3 m , βρίσκεται ακίνητο μέσα σε ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης B . Τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$, το αφόρτιστο σωματίδιο διασπάται σε δύο φορτισμένα, με μάζες m_1 και m_2 για τις οποίες ισχύει $m_1 = 2m_2$. Τα δύο σωματίδια κινούνται σε τροχιές, που βρίσκονται και οι δύο, στο ίδιο επίπεδο το οποίο είναι κάθετο στην ένταση B . (Οι βαρυτικές και οι ηλεκτρικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των δύο σωματιδίων θεωρούνται αμελητέες). α) Υπολογίστε μετά από πόσο χρόνο, από τη στιγμή της διάσπασης, τα δύο σωματίδια θα συγκρουστούν. β) Υπολογίστε την μέση τιμή της έντασης του ρεύματος, που οφείλεται στην κίνηση των δύο φορτισμένων σωματιδίων που προκύπτουν μετά την διάσπαση. Οι υπολογισμοί να γίνουν συναρτήσει των: m , του φορτίου κάθε σωματιδίου, και της έντασης B του μαγνητικού πεδίου.

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ 1ο

Η ομογενής δοκός μήκους L έχει πολλές ισαπέχουσες τρύπες κάθετες στην μεγάλη διάστασή της L . Ο τεχνίτης μελετάει την περιστροφή της δοκού γύρω από ένα άξονα που μπορεί να τοποθετηθεί σε οποιαδήποτε από τις τρύπες και επιδιώκει να πετύχει την μέγιστη αρχική γωνιακή επιτάχυνση, όταν αφήνει ελεύθερη τη δοκό από την οριζόντια θέση να περιστραφεί γύρω από τον άξονα περιστροφής. Επειδή οι θεωρητικές του γνώσεις είναι ελλιπείς κατέφυγε σε επίπονες και πολύωρες πειραματικές μετρήσεις. Άλλαξε την απόσταση χ του άξονα περιστροφής, από το μέσον της δοκού και μετρούσε κάθε φορά την αντίστοιχη αρχική γωνιακή επιτάχυνση. Τελικά κατέληξε ότι η αρχική γωνιακή επιτάχυνση γίνεται μέγιστη όταν η απόσταση χ του άξονα περιστροφής από το μέσον της δοκού είναι ίση με $L/6$. Με βάση τις θεωρητικές γνώσεις που έχετε, εξετάστε αν η τιμή που βρήκε είναι σωστή. Η δοκός μπορεί να περιστρέφεται γύρω από τον άξονα περιστροφής χωρίς τριβές και η αντίσταση του αέρα είναι αμελητέα. Η ροπή αδράνειας της δοκού, ως προς άξονα που διέρχεται από το κέντρο της και είναι παράλληλος προς τον άξονα περιστροφής, είναι $I = ML^2/12$ όπου M η μάζα της.

ΘΕΜΑ 2ο

Οριζόντιος τροχός έχει ακτίνα $R = 1 \text{ m}$ και μάζα $M = 2 \text{ kg}$ που θεωρούμε ότι είναι συγκεντρωμένη στην περιφέρεια του. Ο τροχός περιστρέφεται χωρίς τριβές, γύρω από σταθερό

κατακόρυφο άξονα με γωνιακή ταχύτητα $\omega_0 = 3 \text{ rad / s}$.Σαίτα που έχει μάζα $m = 100\text{g}$ και κινείται μέσα στο οριζόντιο επίπεδο του τροχού με ταχύτητα $v_0=30\text{m/s}$ και σε απόσταση $d = 80\text{cm}$ πάνω από το κέντρο του . Η σαίτα σφηνώνεται και ενσωματώνεται στον τροχό . Υπολογίστε την αρχική κινητική ενέργεια του τροχού και την γωνιακή του ταχύτητα μετά την ενσωμάτωση της σαίτας σ' αυτόν . Η σαίτα είναι το βέλος του τόξου και η μάζα της να θεωρηθεί σημειακή . Η αντίσταση του αέρα είναι αμελητέα .

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 2002

Α ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ 1ο

Δίνονται οι παραμετρικές εξισώσεις :

$$x^2 - 3(\alpha + \beta)x + 2(\alpha^2 + \beta^2) + 5\alpha\beta = 0 \quad (1)$$

$$\text{και } x^2 - 2\alpha\beta x + \alpha^2\beta^2 = 0 \quad (2) \text{ με } \alpha, \beta > 0$$

Να δείξετε ότι η εξίσωση (1) έχει ρίζες πραγματικές (όχι υποχρεωτικά ίσες μεταξύ τους). Ενώ η εξίσωση (2) έχει ρίζες ίσες μεταξύ τους (διπλή ρίζα).

Να σχηματίσετε μια δευτεροβάθμια εξίσωση που να έχει ρίζες τις διπλάσιες των ριζών της (1).

Αν ρ_1, ρ_2 οι ρίζες της (1) και ρ η διπλή ρίζα της (2) να δείξετε ότι :

$$\rho_1 \cdot \rho_2 \geq 9\rho.$$

Να δείξετε ότι η εξίσωση : $\frac{9}{4}x^2 + \sqrt{\rho_1 \cdot \rho_2} \cdot x + \rho = 0$ έχει ρίζες πραγματικές .

ΘΕΜΑ 2ο

Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB < A\Gamma$) και ο περιγεγραμμένος του κύκλος με κέντρο O . Από το μέσον M του τόξου $B\Gamma$, που δεν βρίσκεται το A , φέρνουμε την διάμετρο MP . Από τα P και M φέρνουμε τις προβολές P' και M' αντίστοιχα στην AB (στις προεκτάσεις) . Να δείξετε ότι :

$$\alpha) AP' = BM'$$

$$\beta) AM' + AP' = A\Gamma$$

Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ 1ο

Στις πλευρές $B\Gamma$ και AB τριγώνου $AB\Gamma$ παίρνουμε σημεία Δ και Z ώστε

$$B\Delta = 2/5 B\Gamma \text{ και } \delta (ZB\Gamma) = 5 (AB\Gamma)$$

α) Να δείξετε ότι $BZ = 5/8 AB$

β) Να δείξετε ότι τα σημεία A και Δ ισαπέχουν από την ευθεία ΓΖ .

γ) Αν Ρ σημείο στην προέκταση της ΑΒ προς το μέρος του Α τέτοιο ώστε $(PZ\Delta\Gamma) = 9/8 (AB\Gamma)$, να δείξετε ότι $PA = AZ$

ΘΕΜΑ 2ο

$$\text{Αν } \eta\mu\alpha + \eta\mu\beta + \eta\mu\gamma = \sigma\upsilon\nu\alpha + \sigma\upsilon\nu\beta + \sigma\upsilon\nu\gamma = 0$$

$$\text{με } 0 < \alpha < \beta < \gamma < 360^\circ$$

α) Να δείξετε ότι : $\sigma\upsilon\nu(\beta - \alpha) = -1/2$

β) Υπολογίστε τις γωνίες $\beta - \alpha$, $\gamma - \beta$, $\gamma - \alpha$.

γ) Να δείξετε ότι οι α , β , γ , είναι διαδοχικοί όροι αριθμητικής προόδου .

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ 1ο

Δίνεται μια συνεχής συνάρτηση $f: [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$ με σύνολο τιμών $[\alpha, \beta]$ όπου $\alpha, \beta \in \mathbb{R}^*$. Να αποδείξετε ότι υπάρχει τουλάχιστον ένα $\theta \in [\alpha, \beta]$ ώστε να ισχύει $f^2(\theta) + \theta \cdot f(\theta) = 2\theta^2$.

ΘΕΜΑ 2ο

Θεωρούμε τη συνάρτηση f με $f(x) = \ln(\sigma\upsilon\nu^2 3x)$. Αφού βρείτε το πεδίο ορισμού της D_f να υπολογίσετε την $f'(\varrho)$, όπου ϱ είναι η ρίζα της εξίσωσης $\eta\mu^{2002}x = \eta\mu^{2001}\omega - 1$, με $x \in [0, \pi/2)$

Λύσεις
των ασκήσεων Μαθηματικών ΤΑΞΗ Γ'

ΘΕΜΑ Ι

Θεωρούμε τη συνάρτηση g με $g(x) = f^2(x) + x \cdot f(x) - 2x^2$, με $x \in [a, b]$
 * Είναι g συνεχής στο $[a, b]$ (άθροισμα-γινόμενο συνεχών συναρτήσεων).

$$g(a) = f^2(a) + a f(a) - 2a^2$$

$$g(b) = f^2(b) + b f(b) - 2b^2$$

Για κάθε $x \in [a, b]$ είναι $0 < a \leq f(x) \leq b$, άρα $a^2 \leq f^2(x) \leq b^2$ (1)

Επίσης $\left. \begin{array}{l} 0 < a \leq f(x) \leq b \\ 0 < a \leq x \leq b \end{array} \right\} (x) \quad a^2 \leq x f(x) \leq b^2$ (2)

(1) + (2) $2a^2 \leq f^2(x) + x f(x) \leq 2b^2$ για κάθε $x \in [a, b]$.

Για $x = a$ έχω $2a^2 \leq f^2(a) + a f(a) \leq 2b^2$, δηλαδή $f^2(a) + a f(a) - 2a^2 \geq 0 \Leftrightarrow$

Για $x = b$ έχω $2a^2 \leq f^2(b) + b f(b) \leq 2b^2$, δηλαδή $f^2(b) + b f(b) - 2b^2 \leq 0 \Leftrightarrow$

Επομένως $g(a) \geq 0$
 $g(b) \leq 0$
 Επομένως $g(a) \cdot g(b) \leq 0$.

* Αν $g(a) \cdot g(b) < 0$, τότε (θ. Bolzano στο $[a, b]$) υπάρχει ένα, τουλάχιστον,
 $\theta \in (a, b)$: $g(\theta) = 0 \Leftrightarrow f^2(\theta) + \theta f(\theta) = 2\theta^2$

* Αν $g(a) \cdot g(b) = 0 \Leftrightarrow g(a) = 0$ ή $g(b) = 0$ τότε $\theta = a$ ή $\theta = b$.

Άρα τελικά υπάρχει ένα, τουλάχιστον $\theta \in [a, b]$: $g(\theta) = 0 \Leftrightarrow$
 $f^2(\theta) + \theta f(\theta) = 2\theta^2$.

1 A II

Ψάξου τον Df. Πρέπει $\sin^2 3x > 0$ } Επομένως πρέπει
 Αλλά $\sin^2 3x \geq 0$ }

$$\sin^2 3x \neq 0 \Leftrightarrow \sin 3x \neq 0 \Leftrightarrow 3x \neq k\pi + \frac{\pi}{2} \Leftrightarrow x \neq \frac{k\pi}{3} + \frac{\pi}{6}, k \in \mathbb{Z}.$$

$$\text{Άρα } D_f = \mathbb{R} - \left\{ x / x = \frac{k\pi}{3} + \frac{\pi}{6}, k \in \mathbb{Z} \right\}$$

$$f(x) = \ln(\sin^2 3x) \quad f'(x) = \frac{1}{\sin^2 3x} \cdot (\sin^2 3x)' = \frac{2 \sin 3x \cdot (\sin 3x)'}{\sin^2 3x} =$$

$$= \frac{-2 \sin 3x \cos 3x \cdot (3x)'}{\sin^2 3x} = - \frac{3 \cos 6x}{\sin^2 3x}$$

$$\downarrow$$

$$= -6 \cos 6x$$

$$\eta_f x = \eta_f w - 1, \quad x \in [0, \frac{\pi}{2})$$

$$\text{Άρα } \eta_f x \geq 0 \text{ είναι } \left. \begin{array}{l} \eta_f w - 1 \geq 0 \Leftrightarrow \eta_f w \geq 1 \\ \text{Αλλά επειδή } \eta_f w \leq 1 \text{ είναι } \eta_f w \leq 1 \end{array} \right\} \eta_f w = 1 \Leftrightarrow$$

$$\eta_f w - 1 = 0 \Leftrightarrow \eta_f x = 0 \Leftrightarrow \eta_f x = 0 \Leftrightarrow x = k\pi, k \in \mathbb{Z} \quad \left. \begin{array}{l} \text{Αλλά } x \in [0, \frac{\pi}{2}) \end{array} \right\} \boxed{x=0}$$

$$\text{Επομένως } f'(0) = f'(0) = 0$$